

Fala renowacji falą wzrostu gospodarczego i czystego powietrza w całej Polsce.

Zakończony właśnie szczyt unijny jako jeden z priorytetów na drodze wyjścia z kryzysu wywołanego światową pandemią wyznaczył tzw. Zielony Ład. Co to oznacza i jak Polska z tego będzie mogła skorzystać? Wszystko zależy teraz od szczegółów poszczególnych programów i działań krajowych. Patrząc na nasze dotychczasowe doświadczenia w zakresie poprawy efektywności energetycznej, mamy się czym pochwalić i co rozwijać, ale tylko pod warunkiem kompleksowego podejścia i wdrożenia powszechnej fali renowacji.

Smog wciąż zabija

W Polsce wybudowanych jest 5,5 milionów budynków jednorodzinnych, z czego 3,6 miliona to domy nieocieplone lub słabo ocieplone. Jest to ogromny problem zarówno z perspektywy finansowej - ubóstwo energetyczne, jak i zdrowotnej – smog i emisja dwutlenku węgla. Nieocieplone budynki są uważane za główną przyczynę smogu w Polsce.

Z raportu ONZ Global Compact wynika, że Polska znajduje się w niechlubnej czołówce państw Europy, w których poziom zanieczyszczenia powietrza jest najwyższy i wielokrotnie przekracza dopuszczalne normy. Potwierdzają to również dane Światowej Organizacji Zdrowia. Raport ISECS „Strategia walki ze smogiem” wskazuje, że zgodnie z WHO dopuszczalny poziom dla średniodobowego stężenia pyłów PM_{2,5} wynosi 25 µg/m³, dla PM₁₀ – 50 µg/m³ i może być przekroczony maksymalnie 35 razy w roku. W tym roku już w pierwszej połowie lutego ten limit wyczerpało 16 polskich miast. Według raportu z powodu smogu co roku umiera w Polsce ponad 48 000 osób. To aż 16 razy więcej niż rocznie ginie na drogach.

– Niska emisja to źródła zlokalizowane do 40 metrów nad poziomem terenu, więc głównie mówimy tu o budownictwie jednorodzinnych, o domach gospodarstw indywidualnych. W tym sektorze budownictwa na emisję składa się kilka czynników. Przede wszystkim jest to duża energochłonność tego budownictwa, ponieważ większość budynków jednorodzinnych istniejących w Polsce powstało do roku 1980. Słaba izolacja lub całkowity jej brak i źródła ciepła złej jakości, niskiej sprawności oraz

niskiej jakości paliwa, które są używane w tego typu źródłach, to główne przyczyny. – ocenia Piotr Pawlak, ekspert ROCKWOOL Polska.

Jedno działanie – wiele korzyści

Kompleksowa termomodernizacja domów jednorodzinnych jest wyjściem z problemu smogu w Polsce. Potwierdzeniem czego jest działający od 2018 roku program „Czyste Powietrze”. Jednakże powszechna termomodernizacja to nie tylko lepsze, czystsze powietrze. Odpowiednie jej przeprowadzenie i stymulacja instrumentami finansowymi pozwala utworzyć nawet 300.000 nowych, nieeksportowalnych miejsc pracy, poprawić efektywność wykorzystania odnawialnych źródeł energii, zwiększyć bezpieczeństwo energetyczne kraju i zminimalizować ubóstwo energetyczne, które w dobie kryzysu może mieć kluczowe znaczenie.

– Niską emisję możemy ograniczyć wieloma metodami, należy jednak położyć duży nacisk na tzw. kompleksową modernizację budynków jednorodzinnych. Konieczne jest zmniejszenie energochłonności budynków poprzez prawidłową izolację przegród zewnętrznych, następnie wymiana źródeł na bardziej sprawne oraz dostosowanie tych źródeł do lokalnych warunków. Na tej zasadzie powinny się opierać również wszelkie instrumenty finansowe. Dzięki temu nie tylko poprawiamy jakość powietrza i komfort mieszkania, ale również zapewniamy obniżenie poziomu ubóstwa energetycznego, co może mieć kluczowe znaczenie w zbliżającym się okresie spowolnienia gospodarczego i związanego z nim wzrostu bezrobocia. – tłumaczy Pawlak.

Fala renowacji falą czystego powietrza

Obok nowych miejsc pracy, natychmiastowym i widocznym efektem powszechnej termomodernizacji jest poprawa jakości powietrza. Dokonując modernizacji domów jednorodzinnych w jednej gminie, ilość emitowanych szkodliwych substancji w wyniku ogrzewania, zmniejszyłaby się o 22 tony pyłów rocznie, 15 kg benzo(a)pirenu i aż 5 tysięcy ton dwutlenku węgla. Dzięki temu gminy, które dziś borykają się z problemem złej jakości powietrza mogłyby spełnić wymagania i limity niskiej emisji. Natomiast przekładając kompleksową termomodernizację na cały kraj, będziemy mogli zredukować emisję szkodliwych pyłów minimum o 40% dla budynków jednorodzinnych. To milowy krok na drodze do czystego powietrza, który możemy osiągnąć,

wykorzystując rozwiązania lokalnych producentów i dostawców, jak i stymulując lokalny rynek pracy.

Programy wsparcia kluczem do sukcesu

– Programy wsparcia modernizacji budownictwa jednorodzinnego istnieją, takim programem jest np. propagowany od kilkunastu lat w Polsce program „Fundusz termomodernizacji i remontów” prowadzony przez BGK lub ostatnio zmieniony program „Czyste Powietrze”. Jednakże w praktyce programy posiadają liczne bariery i utrudnienia, przez co nie są powszechnie wykorzystywane. Warto by opracować i wdrożyć jeden kompleksowy program wsparcia inwestorów indywidualnych, właścicieli budynków jednorodzinnych tak, aby był on swoim zasięgiem adekwatny do potrzeb i możliwości, które w Polsce istnieją. – mówi Pawlak.

Jak podaje raport „6 Paliwo”, gdyby udało się kompleksowo ocieplić wszystkie 3,6 mln budynków w Polsce, pozwoliłoby to zaoszczędzić 179 PJ energii. Jest to ekwiwalent 6,4 mln ton węgla kamiennego, czyli ½ ilości węgla zużywanego przez gospodarstwa domowe w Polsce. Jest to także ekwiwalent ok. 5,25 mld m³ gazu ziemnego - to ilość energii, która odpowiada za ponad 25% całorocznej konsumpcji gazu ziemnego w Polsce. Raport ten szacuje także, że tylko ogrzewanie budynków pochłania aż 70% energii, którą zużywają polskie gospodarstwa domowe.

Apel o konkretne działania

Organizacje branżowe i sektorowe oraz eksperci z dziedziny efektywności energetycznej w budownictwie już dziś zwrócili się do rządzących o konkretne kroki i debatę na temat tego, jak termomodernizacja budynków może pozwolić Polsce wyjść z nadchodzącego kryzysu. Wprowadzona na szeroką skalę kompleksowa termomodernizacja budynków jednorodzinnych w Polsce nie tylko rozwiązuje ważne i aktualne problemy społeczne w Polsce, takie jak smog i ubóstwo energetyczne. W bardzo dużym stopniu niweluje wzrost bezrobocia spowodowanego spowolnieniem gospodarczym po pandemii COVID – 19 i jest podstawą rozwoju wielu nowoczesnych rozwiązań w zakresie energetyki. Powszechna termomodernizacja budynków to również wypełnienie istotnych unijnych zobowiązań, jak i podniesienie komfortu życia i bezpieczeństwa energetycznego kraju. Takiej szansy nie powinniśmy przegapić.